

openbaar ministerie
ministère public

Collège des procureurs généraux

Bruxelles, le 24 novembre 2016

**CIRCULAIRE N° 10/2011 DU
COLLÈGE DES PROCUREURS
GÉNÉRAUX PRÈS LES COURS
D'APPEL**

Monsieur le Procureur général,
Monsieur le Procureur fédéral,
Monsieur/Madame le Procureur du Roi,
Monsieur/Madame l'Auditeur du travail,

**VERSION REVISEE
24.11.2016**

**OBJET: Addenda 1 à la circulaire
COL 8/2011 relative à l'organisation de
l'assistance d'un avocat à partir de la
première audition dans le cadre de la
procédure pénale belge – Modèles.**

Secrétariat du Collège des procureurs généraux -
Rue Ernest Allard 42 - 1000 Bruxelles
Tél. : 02/500 86 01 - Fax : 02/500 86 13
e-mail : secr.colpg@just.fgov.be

College van Procureurs- generaal

Brussel, 24 november 2016

**OMZENDBRIEF NR. 10/2011 VAN
HET COLLEGE VAN
PROCUREURS-GENERAAL BIJ DE
HOVEN VAN BEROEP**

Mijnheer de Procureur-generaal,
Mijnheer de Federale Procureur,
Mijnheer/Mevrouw de Procureur des
Konings,
Mijnheer/Mevrouw de Arbeidsauditeur,

**HERZIENE VERSIE
24.11.2016**

**BETREFT: Addendum 1 aan de
omzendbrief COL 8/2011 betreffende de
organisatie van de bijstand door een
advocaat vanaf het eerste verhoor binnen
het kader van het Belgisch
strafprocesrecht – Modellen.**

Secretariaat van het College van Procureurs-
generaal - Ernest Allardstraat 42 - 1000 Brussel
Tel.: 02/500 86 01 - Fax: 02/500 86 13
E-mail: secr.colpg@just.fgov.be

Modèles – Aperçu

Faisant référence à la loi du 21 novembre 2016 relatif à certains droits des personnes soumises à un interrogatoire et à la circulaire COL 8/2011 (version révisée du 24 novembre 2016) relative à l'organisation de l'assistance d'un avocat à partir de la première audition dans le cadre de la procédure pénale belge, les modèles suivants devront être utilisés (voir annexes + schéma) :

- Modèle '**Catégorie I – Témoins et victimes** : chaque audition' (01)
- Modèle '**Catégorie II – Suspects d'infractions non punissables d'une peine privative de liberté** : chaque audition' (02)
- Modèle '**Catégorie III – Convocation écrite** avec mention des droits – Audition d'une personne majeure à qui une infraction punissable d'une peine privative de liberté est imputée' (03-00)
- Modèle '**Catégorie III – Convocation écrite** avec mention des droits – Audition d'une **personne mineure** à qui une infraction punissable d'une peine privative de liberté est imputée (03-00M)
- Modèle '**Catégorie III/1 – Suspects majeurs de faits punissables d'une peine privative de liberté** : chaque audition après convocation écrit – Sans assistance d'un avocat' (03-01)
- Modèle '**Catégorie III/2 – Suspects majeurs de faits punissables de peines privative de liberté** : chaque audition après convocation écrite – Avec assistance d'un avocat' (03-02)
- Modèle '**Catégorie III/2 – Personne mineur** à qui une fait qualifié infraction punissable d'une peine privative de liberté est imputé : chaque audition après convocation écrite – Avec assistance d'un avocat' (03-02M)

Modellen – Overzicht

Met verwijzing naar de wet van 21 november 2016 betreffende bepaalde rechten van personen die worden verhoord en de omzendbrief COL 8/2011 (herziene versie van 24 november 2016) inzake de organisatie van de bijstand door een advocaat vanaf het eerste verhoor binnen het kader van het Belgisch strafprocesrecht, wordt het gebruik van de volgende modellen voorgeschreven (zie bijlagen + schema):

- Model '**Categorie I – Getuigen en slachtoffers**: elk verhoor' (01)
- Model '**Categorie II – Verdachten van misdrijven** waarvoor geen vrijheidsbenemende straf kan worden opgelegd: elke verhoor' (02)
- Model '**Categorie III – Schriftelijke uitnodiging** met mededeling van rechten voor het verhoor van een meerderjarige persoon aan wie een misdrijf ten laste wordt gelegd waarvoor een vrijheidsstraf kan worden opgelegd' (03-00)
- Model '**Categorie III – Schriftelijke uitnodiging** met mededeling van rechten voor het verhoor van een **minderjarige** persoon aan wie een als misdrijf omschreven feit ten laste wordt gelegd dat de strafwet met vrijheidsbeneming bestraft' (03-00M)
- Model '**Categorie III/1 – Meerderjarige verdachten van feiten** waarvoor een vrijheidsstraf kan worden opgelegd: elk verhoor na schriftelijke uitnodiging – Geen bijstand advocaat:' (03-01)
- Model '**Categorie III/2 – Meerderjarige verdachten van feiten** waarvoor een vrijheidsstraf kan worden opgelegd: elk verhoor na schriftelijke uitnodiging – Met bijstand advocaat' (03-02)
- Model '**Categorie III/2 – Minderjarige verdachte van een als misdrijf omschreven feit** dat de strafwet met vrijheidsbeneming bestraft: elk verhoor na schriftelijke uitnodiging – Met bijstand advocaat' (03-02M)

- Modèle '**Catégorie III/3** – Suspect majeur de faits punissables d'une peine privative de liberté: audition sans convocation écrite – Renonciation à l'assistance de l'avocat' (03-03)
- Modèle '**Catégorie III/4** – Renonciation suspect majeur de faits punissables d'une peine privative de liberté qui n'a pas reçu d'invitation écrite avec énoncé des droits et libre d'aller et venir' (03-04)
- Modèle '**Catégorie III/5** – Suspect majeur de faits punissable d'une peine privative de liberté: audition sans convocation écrite – Avec assistance d'un avocat.' (03-05)
- Modèle '**Catégorie III/5** – Personne mineure à qui un fait qualifié infraction punissable d'une peine privative de liberté est imputé: audition sans convocation écrite – Avec assistance d'un avocat' (03-05M)
- Modèle '**Catégorie IV** – Suspects privés de liberté : première audition pendant le délai d'arrestation' (04-01-01)
- Modèle '**Catégorie IV** – Renonciation suspect majeur privé de liberté durant le délai d'arrestation' (04-01-02)
- Modèle '**Catégorie IV** – Renonciation suspect majeur privé de liberté durant le délai d'arrestation si un enregistrement audio filmé est possible' (04-01-03)
- Modèle '**Catégorie IVbis** – Suspects privés de liberté à partir de la *deuxième* audition sur les mêmes faits – Audition subséquente dans le délai d'arrestation' (04-02-01)
- Modèle '**Catégorie IV** – Suspects privés de liberté : première audition ou audition subséquente pendant le délai d'arrestation – **INTERDICTION** d'assistance d'un avocat' (04-02-02)
- Model '**Catégorie III/3** – Meerderjarige verdachten van feiten waarvoor een vrijheidsstraf kan worden opgelegd: verhoor zonder schriftelijke uitnodiging – Afstand bijstand advocaat' (03-03)
- Model '**Catégorie III/4** – Afstand door een meerderjarige verdachte van feiten waarvoor een vrijheidsstraf kan worden opgelegd die geen geschreven uitnodiging met rechten kreeg en niet van zijn vrijheid is benomen' (03-04)
- Model '**Catégorie III/5** – Meerderjarige verdachte van feiten waarvoor een vrijheidsstraf kan worden opgelegd: verhoor zonder schriftelijke uitnodiging – Met bijstand advocaat' (03-05)
- Model '**Catégorie III/5** – Minderjarige verdachte van een als misdrijf omschreven feit dat de strafwet met vrijheidsbeneming bestraft: verhoor zonder schriftelijke uitnodiging – Met bijstand advocaat' (03-05M)
- Model '**Catégorie IV** – Verdachten van hun vrijheid benomen: eerste verhoor tijdens arrestatietermijn' (04-01-01)
- Model '**Catégorie IV** – Afstand door een meerderjarige verdachte van zijn vrijheid benomen tijdens arrestatietermijn' (04-01-02)
- Model '**Catégorie IV** – Afstand door een meerderjarige verdachte van zijn vrijheid benomen tijdens de arrestatietermijn indien het verhoor audio gefilmd kan worden' (04-01-03)
- Model '**Catégorie IVbis** – Verdachten van hun vrijheid benomen vanaf hun *tweede* verhoor over dezelfde feiten – Navolgend verhoor binnen de arrestatietermijn' (04-02-01)
- Model '**Catégorie IVbis/2** – Verdachten van hun vrijheid benomen: eerste of navolgend verhoor tijdens de arrestatietermijn – **VERBOD** bijstand van een advocaat' (04-02-02)

- Modèle 'Catégorie IV – Convocation écrite d'un inculpe privé de liberté pour une audition subséquente après délivrance d'un mandat d'arrêt' (04-03-00a) - Modèle 'Catégorie IV – Convocation écrite d'un inculpe privé de liberté sous surveillance électronique pour une audition subséquente après délivrance d'un mandat d'arrêt' (04-03-00b) - Modèle 'Catégorie IVter – Audition subséquente au sujet des mêmes faits d'un inculpé privé de liberté après délivrance d'un mandat d'arrêt après convocation écrite – Assistance d'un avocat lors de l'audition ou renonciation' (04-03-01a) - Modèle 'Catégorie IVter – Audition subséquente au sujet des mêmes faits d'un inculpé privé de liberté sous surveillance après délivrance d'un mandat d'arrêt après convocation écrite – Assistance d'un avocat lors de l'audition ou renonciation' (04-03-01a) - Modèle 'Catégorie IV – Renonciation concernant un inculpé privé de liberté sous mandat d'arrêt' (04-03-02) - Modèle 'Catégorie IVquater – Audition subséquente au sujet des mêmes faits d'un inculpé privé de liberté après délivrance d'un mandat d'arrêt sans convocation ou sans jour libre – Assistance d'un avocat lors de l'audition ou renonciation' (04-04) - Modèle 'Catégorie IVquinquies – Audition subséquente au sujet des mêmes faits d'un inculpé privé de liberté après délivrance d'un mandat d'arrêt – INTERDICTION assistance d'un avocat' (04-05) - Formulaire déclaration écrite (05) - Demande du juge d'instruction d'auditionner un inculpé sous mandat d'arrêt – Avec assistance d'un avocat (06-01)	- Model 'Categorie IV – Schriftelijke uitnodiging van een aangehouden in verdenking gestelde voor een navolgend verhoor na bevel tot aanhouding' (04-03-00a) - Model 'Categorie IV – Schriftelijke uitnodiging van een aangehouden in verdenking gestelde onder elektronisch toezicht voor een navolgend verhoor na bevel tot aanhouding' (04-03-00b) - Model 'Categorie IVter – Navolgend verhoor over dezelfde feiten van een aangehouden in verdenking gestelde na bevel tot aanhouding na schriftelijke uitnodiging – Bijstand van een advocaat tijdens verhoor of afstand' (04-03-01a) - Model 'Categorie IVter – Navolgend verhoor over dezelfde feiten van een aangehouden in verdenking gestelde onder elektronisch toezicht na bevel tot aanhouding na schriftelijke uitnodiging – Bijstand van een advocaat tijdens verhoor of afstand' (04-03-01b) - Model 'Categorie IV – Afstandsverklaring ten aanzien van een meerderjarige aangehouden in verdenking gestelde na bevel tot aanhouding' (04-03-02) - Model 'Categorie IVquater – Navolgend verhoor over dezelfde feiten van een aangehouden in verdenking gestelde na bevel tot aanhouding zonder uitnodiging of zonder termijn van 1 vrije dag – Bijstand van een advocaat tijdens verhoor of afstand' (04-04) - Model 'Categorie IVquinquies – Navolgend verhoor over dezelfde feiten van een aangehouden in verdenking gestelde na bevel tot aanhouding – VERBOD bijstand van een advocaat' (04-05) - Formulier geschreven verklaring (05) - Opdracht van de onderzoeksrechter tot verhoor van een in verdenking gestelde onder bevel tot aanhouding – Met bijstand van een advocaat (06-01)

- Demande du juge d'instruction d'auditionner un inculpé – **Interdiction** d'un avocat (06-02)

Directive concernant l'utilisation des modèles

Chaque demande écrite ou orale du Ministère Public adressée à un service de police afin de procéder à une audition indiquera la catégorie y afférente.

Opname in het proces-verbaal versus verhoorblad

Tout ce qui est mentionné dans les modèles figure sur la feuille d'audition (partie du procès-verbal d'audition), qui peut être remise à la personne entendue

Dans le procès-verbal (donc pas le « texte » de l'audition, remis à la personne entendue) figurent toutes les informations sur l'organisation de la concertation confidentielle et de l'audition

- La prise de contact avec l'avocat choisi ou avec le service de permanence du barreau : mode, date et heure ;
- Le rendez-vous convenu concernant la venue de l'avocat ;
- Le temps d'attente pris en compte avant l'arrivée de l'avocat ;
- La durée de la concertation confidentielle avec l'avocat ;
- La façon dont s'est déroulée la concertation (local de consultation / téléphone) ;
- L'éventuel contact téléphonique lorsque la concertation confidentielle prévue n'a pu avoir lieu dans les 2 heures ;
- Le contact téléphoniques en cas de renonciation au droit à la concertation confidentielle ;
- Le suivi de la procédure de renonciation au droit à une concertation confidentielle et/ou au droit d'assistance d'un avocat durant l'audition ;
- Toutes les difficultés découlant concrètement de l'application de ces directives ;
- Les communications à l'interprète ayant, le cas échéant, assisté les protagonistes lors de la concertation confidentielle,

- Opdracht van de onderzoeksrechter tot verhoor van een in verdenking gestelde – **Verbod** bijstand van een advocaat (06-02)

Richtlijn inzake het gebruik van de modellen

Elke schriftelijke of mondelinge opdracht van het Openbaar Ministerie aan de politie om tot een verhoor over te gaan zal naar de te gebruiken categorie verwijzen.

Opname in het proces-verbaal versus verhoorblad

Al wat in de modellen wordt vermeld komt in het verhoorblad (gedeelte van het proces-verbaal van het verhoor), dat meegegeven kan worden aan de verhoorde.

In het proces-verbaal (dus niet op het verhoorblad dat meegegeven kan worden aan de verhoorde) komt alle informatie over het organiseren van het overleg en het verhoor:

- De contactneming met de gekozen advocaat of met de permanentiedienst van de balie: wijze, datum en uur;
- De gemaakte afspraak met het oog op de komst van de advocaat;
- De wachttijd die in acht werd genomen voor de komst van de advocaat;
- De duurtijd van het vertrouwelijk overleg met de advocaat;
- De wijze waarop het overleg plaatsvond (consultatielokaal / telefonisch);
- De eventuele telefonische contactneming omdat het geplande vertrouwelijk overleg niet binnen 2 uren kon plaatsvinden;
- De telefonische contactneming bij afstand van het recht op vertrouwelijk overleg;
- Het volgen van de procedure van afstand van het recht op vertrouwelijk overleg en/of van het recht op bijstand van een advocaat tijdens het verhoor;
- Alle moeilijkheden die in concreto zijn voortgekomen uit de toepassing van deze wetsbepalingen;
- De mededelingen aan de tolk, die tolkte bij het vertrouwelijk overleg, in verband met zijn beroepsgeheim.

concernant le secret professionnel

Les circonstances particulières de l'espèce et les raisons impérieuses sur la base desquelles le procureur du Roi ou le juge d'instruction, dans le cas échéant, a décidé de ne pas autoriser l'assistance d'un avocat et de différer pour la durée nécessaire à la protection des intérêts de l'enquête le droit à ce qu'une personne de confiance soit informée de la privation de liberté de l'intéressé sont mentionnées en se référant à la décision du procureur du Roi ou du juge d'instruction.

Schéma (voir annexe)

Wat betreft de uitzonderlijke omstandigheden van de zaak en dwingende redenen waarom de procureur des Koning of de onderzoeksrechter in voorkomend geval beslist heeft geen bijstand van een advocaat toe te laten en het recht een vertrouwenspersoon te laten inlichten over zijn/haar vrijheidsbeneming uit te stellen voor de duur die noodzakelijk is om de belangen van het onderzoek te beschermen wordt gewoonweg verwezen naar de opdracht van de magistraat.

Schema (zie bijlage)

Bruxelles, le 24 novembre 2016

Brussel, 24 november 2016

Le procureur général près la cour d'appel à
Mons, président du Collège des procureurs
généraux,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Bergen, voorzitter van het
College van procureurs-generaal,

Ignacio DE LA SERNA

Le procureur général près la cour d'appel à
Anvers,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Antwerpen,

Patrick VANDENBRUWAENE

Le procureur général près la cour d'appel à
Liège,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Luik,

Christian DE VALKENEER

Le procureur général près la cour d'appel à
Gand,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Gent,

Erwin DERNICOURT

Le procureur général près la cour d'appel à
Bruxelles,

De procureur-generaal bij het hof van
beroep te Brussel,

Johan DELMULLE